

Република Србија

Министарство просвете

Завод за вредновање квалитета
образовања и васпитања

Идентификациони подаци

Име и презиме

Разред и одељење

СРПСКИ ЈЕЗИК 7

свеска

I

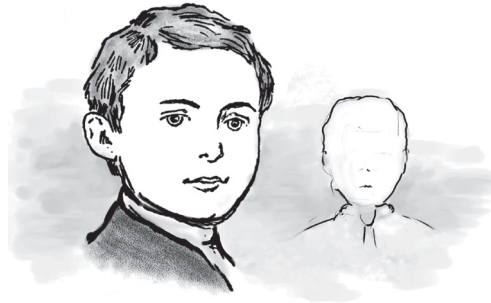
Први део теста из Српског језика

У овом делу теста твој је задатак да прво прочиташ текст који смо припремили. После читања текста решаваћеш задатке којима проверавамо твоју вештину читања са разумевањем, знање из књижевности и граматике.

- Читај пажљиво сваки задатак да разумеш шта се од тебе тражи и на који начин треба да одговориш.
- Поједине задатке решаваћеш тако што ћеш изабрати један или више понуђених одговора. Прво их све прочитај, чак и онда када мислиш да је први одговор тачан. Добро размисли, па тек онда одговори.
- У другим задацима треба да даш краћи одговор, нпр. да напишеш једну или неколико речи, односно да упишеш тражени број реченице или израза. Постоје и задаци који захтевају и нешто дужи одговор у неколико реченица.

Желимо ти пуно успеха у раду!

Пажљиво **прочитај** следећи текст па **одговори** на питања. Ако ти затреба, врати се и поново причитај поједине делове текста.

Михајло је, наиме, од најранијих дана подједнаким сматрао и српски и енглески, пошто је Елизабета, уз моју радосну сагласност, од самог почетка са дететом разговарала на оба језика. И пре његовог рођења, ми смо у разговору лако и неосетно из једног у други језик прелазили. Чак и када је Елизабета научила српски, она би, у пола реченице, осетивши да јој недостаје прави, лепо заобљени израз или реченични склоп, посегнула за енглеским. Исто сам чинио и ја, само у другом смеру, када осетим да штогод не могу јасно на енглеском рећи, ја бих намах прелазео у српски, да бисмо потом, неосетно, даљи разговор на српском и наставили. Није, дакле, чудно што Михајло није правио разлику између два језика, мада постоји никад неразрешени спор о његовој првој изговореној речи. Наиме, и Елизабета и деда Милутин и ја слажемо се која је била та реч, или склоп слогова што је на реч личило, али спорно је да ли је она звучала више као *деда*, или као *деди*. Поносни деда Милутин, уз велику Елизабетину подршку, тврдио је да је то била српска реч *деда*, а ја, више да их секирам него што сам сигуран, да је то била енглеска реч *деди* (daddy), мени упућена.

У сваком случају, све до поласка у школу, Михајло се у оба језика осећао на матерњем тлу, никада их није бркао, енглески је говорио чисто као што то Елизабета чини, а српски без њена нагласка, већ баш како ја говорим, па ипак, ма којим да се служио, није било сумње да разговарате са малим Енглешчетом, да је пред вама Елизабетино дете. Као право мало Енглешче, тек педаљ од земље, увек уредно, на страну зачешљан, риђе косе, беле Елизабетине пути, обучен по енглески: кратке вунене доколенице, сиве панталоне, блејзер као код одраслог човека, усправан у столици, руке мирно прекрштене у крилу, са непоколебљивом пристојношћу, одговара на питања гостију: „Да, господине“, „Не, господине“, „Ја се надам, госпођо“, „Нећете ми замерити, ако...“, „Бојим се да ћу вас разочарати, али...“ Готови реченични комади из неисцрпна врела острвских учтивости, смишљани да на енглеском не значе

ништа, запрепашћивали су Србе, навикнуте на нашко опхођење одраслих према деци, и деце према одраслима. Тим окамењеним склоповима речи мали Михајло једноставно није дозвољавао Србима да се у разговору са њим аче, шале, непрестано му стављају до знања да је дете, да га држе недораслим, па према томе особом чије је право и дужност да буде размажена и неодговорна. Такво Михајлово понашање најчешће је наше познанике испуњавало нелагодом, у бољем случају их забављало и засмејавало, али, по правилу, пристојно Енглешче је увек успевало да одржи свој начин и да га наметне саговорницима. Не смем тврдити, али чини ми се да је Елизабета свесно чекала час да гости малом риђем дечаку почну да постављају питања озбиљно и да исто тако озбиљно одговарају, да би тек тада, када је победа те врсте понашања очевидна, дозвољавала сину да се врати игри коју је прекинуо да би се упознао са посетиоцима. „Сада можеш ићи, Михајло“, рекла би, и наш Енглешчић би се наклонио, изјавио да му је мило што је госте упознао, или што су навратили до нас, замолио их да поздраве сина или кћер, уколико су били помињани у разговору, и – одлазио.

Међутим, ако је у понашању и облачењу, захваљујући мајчином укусу и васпитању, личио на Енглешче, то свакако није био исход Елизабетина свесна настојања да од Михајла направи правог острвског џентлмена. Напротив, Елизабета је знала да то за дете не би ваљало и чинила је све што је било у њеној моћи да Михајло расте као Србин. Сећам се врло живо часа и околности у којима је Михајло, још сасвим мали, први пут уочио да има нешто необично у његовом двојезичју. На рођендану Уроша, најмлађег кум-Недељковог сина, ми одрасли смо седели у трпезарији док су се деца играла на великом, покривеном трему и у башти. У једном трену видео сам Михајла како озбиљан, замишљен, прилази – наравно не мени, него мајци, пропиње се на прсте, да би јој нешто шануо на уво, али не успева да га досегне, пошто се Елизабета не нагиње према њему малом, већ усправна у столици, пита гласно, оно што је дете очигледно желело тајно да јој саопшти:

– Шта желиш, Михајло?

– Мама – и даље шапће на енглеском своје запањујуће откриће несретни Михајло – Урош ме не разуме!

– Наравно да не разуме – одговара му Елизабета, на српском, као и увек у опхођењу с њим трезвено и равноправно. – Са Урошем треба српски говорити. Разумеш?

(Адаптиран одломак из романа *Очеви и оци* Слободана Селенића)

1

Упореди исказе из табеле са текстом који си прочитала/прочитао.

Уколико је наведени исказ **тачан**, упиши **Т**. Уколико је наведени исказ **нетачан**, упиши **Н**. Ми смо већ решили први задатак, ти сада настави.

Исказ	
1. Елизабета се није трудила да Михајло расте као Србин.	Н
2. Михајло је увек био уредно, на страну зачешљан, риђе косе.	
3. Све до поласка у школу Михајло је бркао енглески и српски језик.	
4. Михајло је одувек знао коме треба на ком језику да се обраћа.	

2

Повежи последицу збивања са њеним узроком тако што ћеш после реченице која изражава последицу написати број реченице која изражава узрок. Ми смо један задатак решили.

ПОСЛЕДИЦА

- а) Михајло од најранијих дана подједнако доживљава и српски и енглески језик. _____
- б) Михајло схвата да има нечег необичног у његовом двојезичју. 1

УЗРОК

- 1) Зато што га Урош не разуме.
- 2) Зато што је био у прилици да му оба језика буду подједнако доступна.
- 3) Зато што му српски није био матерњи језик.
- 4) Зато што га је мајка одгајала према свом укусу и начину васпитања.

3

Ко **приповеда** о дечаку?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) дечакова мајка
- б) дечак
- в) дечаков отац
- г) дечаков деда

4

Одговори на питање користећи податке из табеле.

РЕЧ	СИНОНИМ	АНТОНИМ
<i>ЛАК</i>	<i>ЈЕДНОСТАВАН</i>	<i>ТЕЖАК</i>
<i>ПРИСТОЈАН</i>	<i>УЧТИВ</i>	<i>НЕПРИСТОЈАН</i>
<i>ДОСТУПАН</i>	<i>ПРИСТУПАЧАН</i>	<i>НЕДОСТУПАН</i>

Антоним једне речи из табеле гласи *НЕДОСТУПАН*. Како гласи **СИНОНИМ** те речи?

5

На основу прочитаног одломка, уочи који од понуђених **делова текста** препознајеш.

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) бројеве поглавља
- б) чинове
- в) поднасловe
- г) пасусе

6

Какав је Михајло? Заокружи слова испред тачних одговора.

Михајло је:

- а) озбиљан
- б) упоран
- в) размажен
- г) дрзак
- д) учтив
- ђ) стидљив

7

Поред сваког дела текста напиши на линију број оног **облика казивања** који је у њему заступљен. Има више текстова него облика казивања.

1 – дијалог

2 – приповедање

3 – описивање

- а) „Као право мало Енглешче, тек педаљ од земље, увек уредно, на страну зачешљан, риђе косе, беле Елизабетине пути, обучен по енглески: кратке вунене доколенице, сиве панталоне, блејзер као код одраслог човека, усправан у столици, руке мирно прекрштене у крилу, са непоколебљивом пристојношћу, одговара на питања гостију.“

- б) „На рођендану Уроша, најмлађег кум-Недељковог сина, ми одрасли смо седели у трпезарији док су се деца играла на великом, покривеном трему и у башти. У једном трену видео сам Михајла како озбиљан, замишљен, прилази – наравно не мени, него мајци, пропиње се на прсте, да би јој нешто шануо на уво, али не успева да га досегне...“

- в) -Шта желиш Михајло?
- Мама...

- г) „Не смем тврдити, али чини ми се да је Елизабета свесно чекала час да гости малом риђем дечаку почну да постављају питања озбиљно и да исто тако озбиљно одговарају да би тек тада, када је победа те врсте понашања очевидна, дозвољавала сину да се врати игри коју је прекинуо да би се упознао са посетиоцима.“

8

У следећој реченици подвучена је једна **стилска фигура**. Напиши како се она назива.

„Међутим, ако је у понашању и облачењу, захваљујући мајчином укусу и васпитању, лично на Енглешче, то свакако није био исход Елизабетина свесна настојања да од Михајла направи правог острвског дентлмена.“

Одговор: _____

9

Да ли је писац уверљиво представио понашање одраслих према Михајлу?

ДА

НЕ

Образложи зашто тако мислиш:

10

Погледај следећу табелу па одговори на питање користећи податке из табеле.

БРОЈЕВИ					
ГЛАВНИ					РЕДНИ
ОСНОВНИ	ЗБИРНИ	БРОЈНЕ ИМЕНИЦЕ НА -ИЦА	БРОЈНИ ПРИДЕВИ		
НОМИНАТИВ	<i>ПЕТ</i>	<i>ПЕТОРО</i>	<i>ПЕТОРИЦА</i>	<i>ПЕТОРИ</i>	
ГЕНИТИВ	—	—	<i>ПЕТОРИЦЕ</i>	<i>ПЕТОРИХ</i>	<i>ПЕТОГ</i>
ДАТИВ	—	—	<i>ПЕТОРИЦИ</i>	<i>ПЕТОРИМ</i>	<i>ПЕТОМ</i>

Како гласи датив броја који у номинативу гласи *ПЕТОРИ*?

Одговор: _____

11

У сваки квадратић упиши слово **Д** или **Т** примењујући правила у вези са гласовним променама.

○ СТУПАТИ

ПРЕ ПОСТАВИТИ

○ ШТАМПАТИ

○ СЕЛИТИ СЕ

12

Прочитај следећу реченицу, а затим реши задатак.

„Елизабета је знала да то за дете не би ваљало и чинила је све што је било у њеној моћи да Михајло расте као Србин“.

Препиши именицу која је у **локативу**.

Одговор: _____

13

Препиши на линију **предикат** следеће реченице.

„И пре његовог рођења, ми смо у разговору лако и неосетно прелазили из једног у други језик“.

14

Прочитај следећу реченицу и одговори на питање заокружујући тачан одговор.

„Сећам се врло живо часа и околности у којима је Михајло, још сасвим мали, први пут уочио да има нешто необично у његовом двојезичју“.

Реч **двојезичје** значи:

- а) недовољно разумевање два језика
- б) познавање више од два страна језика
- в) равноправну, подједнаку употребу два језика
- г) утицај наученог језика на други, који се тек учи

15

Прочитај следећу реченицу и одговори на постављени захтев.

„На рођендану Уроша, најмлађег кум-Недељковог сина, ми одрасли смо седели у трпезарији док су се деца играла на великом, покривеном трему и у башти“.

Подвучена реч и синтагма која иде уз њу употребљене су у **генитиву**.

Заокружи слово испред одговора који тачно одређује значење тог падежа у реченици.

- а) и реч и синтагма имају деоно значење,
- б) и реч и синтагма имају присвојно значење,
- в) реч има присвојно, а синтагма деоно значење,
- г) синтагма има присвојно, а реч деоно значење.

Други део теста из Српског језика

У овом делу теста твој је задатак да напишеш састав са одређеном темом.

- Пиши читко писаним словима ћирилице.
- Пажљиво прочитај упутство које смо ти дали о писању састава.
- За писање користи постојећи простор са линијама.

Желимо ти пуно успеха у раду!

Упутство:

Напиши састав са темом:

Био је то неспоразум

Испричај неки озбиљан или смешан догађај у коме се саговорници нису разумели било да си у њему учествовала/учествовао или не.

Твој ће рад бити вреднован на основу тога:

- колико твој састав одговара теми;
- колико водиш рачуна о композицији састава (уводни, средишњи и завршни део текста);
- колико водиш рачуна о склопу реченице и њеном смислу;
- колико примењујеш правописна правила.

Био је то неспоразум

Lined writing area for notes or answers.